

Adres
Cortgene 2
Postbus 2
2950 AA Alblasserdam
T: 14-078
F: (078) 770 80 80
I: www.alblasserdam.nl
Btw-nummer: NL001918412B01
IBAN: NL31BNGH0285000152

Gemeenschappelijke Regeling Sociaal
t.a.v. het Dagelijks Bestuur en
Algemeen Bestuur
Postbus 619
3330 AP Dordrecht

Geacht bestuur,

Datum
21 juni 2023

Betreft
Zienswijze jaarrekening 2022,
voorjaarsbrief 2023 en begroting
2024-2027 van de GR Sociaal en
jaarstukken 2022 van Drechtwerk.

Uw kenmerk
2023-0046818

Uw brief van
4 april 2023

Ons nummer

Bijlage(n)
geen

Contactpersoon
Wilfred Boele
E: w.boele@alblasserdam.nl
T: (078)(770) 6094

In haar vergadering van 20 juni heeft de gemeenteraad van Alblasserdam kennisgenomen van verschillende financiële stukken die betrekking hebben op de GR Sociaal. Het betreft de jaarrekening van 2022, de voorjaarsbrief van 2023, de meerjarenbegroting en de laatste afzonderlijke jaarrekening van de GR Drechtwerk. Hieronder treft u de zienswijze van de gemeenteraad op elk van deze stukken aan. Daaraan voorafgaand maken we enkele inleidende opmerkingen.

Waardering voor de verrichte inspanningen

Zoals u al opmerkt is er in 2022 veel op de GR Sociaal afgekomen. Er is gewerkt aan de gevolgen van de ontvlechting van de GR Drechtsteden. Daarnaast hebben verschillende nationale en internationale ontwikkelingen veel van de organisatie gevraagd. Zo hebt u zich beziggehouden met onder meer de energietoeslag (vanwege de hoge inflatie), het verstrekken van leefgeld (vanwege de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne), de afronding van TOZO (een maatregel die genomen is om ondernemers te ondersteunen tijdens de coronacrisis) en ondersteuning aan toeslagenouders (vanwege de toeslagenaffaire). We brengen u bij deze onze waardering over voor de verrichte inspanningen.

Informatievoorziening

We vinden dat de leesbaarheid van de verschillende stukken verbetering verdient. Daarnaast hebben we, zoals al eerder aangegeven, behoefte aan informatie die specifiek betrekking heeft op Alblasserdam. We willen graag voor Alblasserdam per opgave inzicht hebben in de voorzieningen die zijn ingezet, de kosten daarvan, de kosten aan overhead, en de effecten. Dit zouden we graag zien afgezet tegen het budget dat we per opgave van de Rijksoverheid ontvangen. Het beschikken over deze informatie is voor ons nodig om de rol die onze gemeente heeft gekregen na de ontvlechting van de GR Drechtsteden adequaat te kunnen invullen.

Wat betreft de informatievoorziening hebben we ook nog een opmerking over het betrekken van de wethouders financiën bij de financiële stukken. We vinden het belangrijk dat ze worden betrokken voorafgaand aan het moment waarop

de stukken worden aangeboden met het oog op het indienen van een zienswijze.

1. Jaarrekening 2022 van de GR Sociaal

Bestemming positief saldo

Uit de jaarstukken wordt duidelijk dat de GR Sociaal een positief resultaat heeft behaald van € 1,9 mln. Uw redenering op pagina 9 over waarom u niet alles, maar € 1,3 mln. hiervan wilt terugstorten aan gemeenten kunnen we volgen.

Koppeling bijstandontvangers aan lokale initiatieven

In de jaarstukken wordt onder meer verteld dat er geen sprake is geweest van een sterke daling van het aantal mensen in de bijstand: ondanks dat er in heel 2022 veel vraag was naar arbeidskrachten, is het uitkeringenbestand met niet meer dan 3,3 procent gedaald.

Er valt enig begrip op te brengen voor het feit dat het getal wat laag is. De problematiek waar veel mensen in de bijstand mee te maken hebben is immers taai en complex. Bovendien zorgt de inflatie gemakkelijk voor (extra) zorgen en stress.

Tegelijk is de wat lage uitstroom voor ons reden om onze lokale plekken waar bijstandsgerechtigden aan de slag kunnen onder de aandacht te brengen. Onze inwoners hoeven niet ver te reizen om daar actief te zijn. Dat is, zeker voor de doelgroep, een belangrijk pluspunt.

Met lokale plekken doelen wij onder meer op participatieplekken bij lokale organisaties. Mensen in de bijstand kunnen daar werkervaring opdoen, en worden daarbij goed begeleid. Daarnaast hebben we Kansrijk Alblasserdam. Daar kunnen bijstandsccliënten uit Alblasserdam en andere gemeenten die de potentie hebben om binnen afzienbare tijd uit de bijstand te stromen terecht voor een – gratis – Mbo-opleiding, met uitzicht op een baan. Het is belangrijk op te merken dat het niet nodig is dat bijstandsccliënten volledig 'arbeidsklaar' hoeven te zijn voordat ze bij Kansrijk Alblasserdam aan de slag kunnen gaan. Er is namelijk een speciale begeleider die ondersteuning aanbiedt.

Aansluitend hierbij maken we een opmerkingen over wat er op pagina 22 staat over lokale sociale ontwikkelbedrijven. Daar staat dat lokale sociale ontwikkelbedrijven een 'optie' zijn voor de vraagstukken die de GR Sociaal tegenkomt. Wij zien lokale plekken echter als een belangrijke schakel bij het verminderen van het aantal bijstandsccliënten. Deze vermindering is niet alleen wenselijk vanuit financieel perspectief, maar heeft ook (zie ook de resultaten van de eerder uitgevoerde MKBA) gunstige effecten op het welbevinden van cliënten.

2. Voorjaarsbrief

Dank voor het opsturen van de voorjaarsbrief, die de vroegere eerste bestuursrapportage vervangt.

Inzicht in verhoging kosten en in compensatie door Rijksoverheid

In de voorjaarsbrief wordt gemeld dat de bijdragen van gemeenten in vergelijking met de begroting 2023 naar verwachting met maar liefst 20 mlj. euro stijgen. Dit is een erg hoog bedrag, dat voor een belangrijk deel samenhangt met de hoge inflatie.

U geeft stellig aan dat de verhoging van € 20 mlj. door het Rijk zal worden vergoed. Tegelijk missen we een overtuigende en concrete onderbouwing over waarom u daar zo zeker van bent.

De 20 mlj. verhoging is verdeeld over de verschillende gemeenten. Aan onze gemeente wordt ten opzichte van de primaire begroting 2023 (versie 30 juni 2022) ruim 1,5 mlj. extra gevraagd.

We vinden het belangrijk dat het aanvragen van extra gelden aan onze gemeente wordt onderbouwd door informatie over kostenstijgingen. Daar ontbreekt het echter aan. Ons concrete verzoek is dan ook in de bijlagetabel "bijdragen per gemeenten" de mutaties per gemeente inzichtelijk te maken en deze mutaties toe te lichten.

Daarnaast willen we graag helder en concreet onderbouwd krijgen waarom Alblasserdam dit jaar nog door het Rijk zal worden gecompenseerd voor de verhoging, en daarmee dus ook hoe deze verhoging is opgebouwd qua typen financieringsstromen. Zo lang de toelichting op de kostenstijging en de informatie over de compensatie niet hebben, kunnen we niet akkoord gaan met de verhoging.

3. Meerjarenbegroting

Verklaring grote verschil tussen 2023 en 2024

Dank voor het opsturen van de conceptbegroting 2024-2027. In 2024 wordt er van de Drechtstedengemeenten ten opzichte van de Voorjaarsbrief 2023 bij elkaar € 2,6 mlj. extra gevraagd. De omvang van dit extra bedrag is dus gering in vergelijking met de 20 mlj. verhoging uit de voorjaarsbrief. Wij vragen ons af hoe dit grote verschil verklaard kan worden. Het is immers goed denkbaar dat de hoge inflatie, die zo'n sterke invloed heeft op de verhoging uit de voorjaarsbrief, zich in 2024 in min of meer gelijke mate zal doorzetten.

Inzicht in compensatie door Rijksoverheid

U merkt op (pagina 9) dat gemeenten volledig worden gecompenseerd voor de stijging van de gemeentelijke bijdragen in 2024. We willen graag helder onderbouwd krijgen waarom u ervan overtuigd bent dat Alblasserdam de betreffende middelen in 2024 verstrekt zal krijgen. Ook horen we graag welke specifieke uitkeringen hiervoor verhoogd zullen worden. Verder zien we graag

beargumenteerd waarom het passend is dat wij (een deel van de) hogere uitkering uit het gemeentefonds besteden aan het financieren van de GR Sociaal. Het is voor ons nodig om deze informatie te ontvangen om te kunnen bepalen of we akkoord zijn met de begroting 2024.

Anticiperen op negatief beeld lange termijn

In de aanbiedingsbrief wordt gemeld dat er op lange termijn mogelijk een negatief beeld ontstaat. Dat is iets dat ons zorgen baart, zeker gelet op het feit dat door de herijking van het gemeentefonds gemeenten vanaf 2026 in een financieel ravijn dreigen te belanden. We verwachten dat de GR Sociaal daar rekening mee houdt in de ontwikkeling van haar bedrijfsvoering, en vernemen graag hoe ze daaraan vorm denkt te gaan geven.

Verbinding met lokale initiatieven

In de meerjarenbegroting missen we het voornemen om cliënten te plaatsen bij Alblasserdamse organisaties die participatieplekken aanbieden en bij Kansrijk Alblasserdam. Zie in dit kader ook onze zienswijze op de jaarrekening 2022.

Kansen samenvoeging met Drechtwerk

In de meerjarenbegroting worden voornemens beschreven over het bevorderen van de uitstroom naar werk. Daarbij wordt ook aandacht geschonken aan de kansen die de samenvoeging met Drechtwerk oplevert. Er staan een aantal behartigenswaardige opmerkingen.

Tegelijk zien we niet veel expliciete aandacht voor de verschillen tussen Drechtwerk en de Sociale Dienst, en hoe die verschillen benut kunnen worden. Zo is Drechtwerk een organisatie die goede relaties onderhoudt met een variëteit aan bedrijven. Als het gaat om het detacheren van personeel van Drechtwerk is er, voor zover ons bekend, veel aandacht voor de vraag of de persoon in kwestie past bij het bedrijf en de te verrichte werkzaamheden, en is er aandacht voor begeleiding op de werkvloer. De Sociale Dienst is een ander type organisatie. Ze is belast met de uitvoering van de Participatiewet; een wet waarin 'dwang en drang' een belangrijke plek heeft. Dit komt bijvoorbeeld tot uiting in allerlei verplichtingen aan bijstandsgerechtigden, met bij niet-navolging de dreiging met sancties.

Het punt dat wij willen maken is dat de werkwijze van Drechtwerk inspirerend en leerzaam kan zijn voor de Sociale Dienst. Het is namelijk op z'n minst aannemelijk dat (een deel van de) bijstandsgerechtigden baat heeft bij kenmerken van de aanpak die door Drechtwerk wordt gehanteerd. Graag vernemen we hoe u dit ziet, en hoe uw opvatting zich vertaalt in de werkzaamheden van de GR Sociaal.

4. Jaarstukken 2022 van Drechtwerk

Hierover hebben we geen opmerkingen. Een afschrift van deze brief hebben wij verzonden aan het algemeen bestuur van de GR Drechtwerk.

Met vriendelijke groet,

de gemeenteraad Alblasserdam

De griffier,

De voorzitter,

I. de Gruijter

W. Boersma